

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою КЗВО

«Вінницька академія безперервної освіти»

від _____ № _____

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(вчителів англійської мови)
закладів загальної середньої освіти**

**«Інноваційні підходи до реалізації навчально-методичного потенціалу
у викладанні англійської мови
в умовах європейських інтеграційних процесів»**

**за напрямом: удосконалення професійних компетентностей педагогічних
працівників з питань оволодіння інноваційними методами, підходами та
програмами для вивчення іноземної мови**

Вінниця – 2026

Розробники: Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (Тарасенко Г.С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри екології, природничих та математичних наук, Логутіна Н.В., викладач кафедри гуманітарних наук, кандидат педагогічних наук «Вінницька академія безперервної освіти»).

Напрямок підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників з питань оволодіння інноваційними методами, підходами та програмами для вивчення іноземної мови

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базовою середньої освіти (Наказ МОН України від 12.10.2022 р. № 904).

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

Рецензенти:

Герасімова О. В., к.пед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародного співробітництва КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації. Актуальність програми підвищення кваліфікації за темою «Інновації навчально-методичного потенціалу у викладанні англійської мови в умовах європейських інтеграційних процесів» зумовлена глибокими трансформаціями в системі вищої та середньої освіти, що відбуваються на тлі євроінтеграційних процесів та стрімкого розвитку технологій. Програма спрямована на вдосконалення знань і практичних навичок педагогів-вчителів іноземної мови для оптимізації навчального процесу, створення безпечного та підтримувального освітнього середовища, а також реалізацію принципів рівного доступу до якісної освіти. Її зміст відповідає вимогам законодавства України у сфері освіти, державній політиці щодо розвитку інклюзивного навчання та професійним стандартам педагогічних працівників.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти – вчителі іноземної мови, які забезпечують ефективну організацію освітнього процесу.

Обсяг: 30 год / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми полягають у практичній спрямованості навчання, розвитку професійних компетентностей педагогічних працівників з питань оволодіння інноваційними методами, підходами та програмами для вивчення іноземної мови, застосуванні сучасних освітніх технологій, аналізі практичних кейсів та забезпеченні можливостей для впровадження набутих знань і навичок у професійній діяльності.

Форми підвищення кваліфікації: очна, дистанційна (у синхронному режимі) із використанням дистанційних технологій навчання), змішана.

Мета підвищення кваліфікації: оволодіння інноваційними методами, підходами та програмами для вивчення іноземної мови, а також відновними практиками не тільки в освітньому процесі, але й у сучасних умовах, формування умінь користуватися методами та методиками, підходами та програмами практично.

Завдання підвищення кваліфікації, спрямовані на досягнення означеної мети:

1. Теоретико-методологічні завдання (Оновлення знань)

- **Осмислення євроінтеграційних стандартів:** Ознайомити педагогів із сучасними тенденціями модернізації іншомовної освіти в контексті вимог Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) та концепції навчання впродовж усього життя (Lifelong Learning).

- **Контекстуалізація інновацій:** Сформувати системне розуміння сутності інноваційного освітнього середовища та специфіки трансформації традиційних методів навчання англійської мови в динамічні інтерактивні моделі.

2. Практично-технологічні завдання (Розвиток навичок)

- **Інтеграція ШІ-інструментів:** Навчити практичному використанню інтелектуальних платформ (зокрема, екосистем на кшталт NotebookLM та генеративного штучного інтелекту) як когнітивних партнерів для розробки автентичних навчальних матеріалів, персоналізації завдань та мовного аналізу документів.

- **Впровадження хмарних інтерактивних технологій:** Сформувати стійкі навички моделювання занять із використанням сервісів для миттєвого залучення студентів (наприклад, AhaSlides, Kahoot тощо) з метою підвищення мотивації та забезпечення якісного зворотного зв'язку в реальному часі.

- **Трансформація контролю та оцінювання:** Оновити інструментарій діагностики знань через впровадження критеріального оцінювання, ситуаційних кейсів та інструментів саморефлексії здобувачів освіти, що відповідає європейським практикам формування автономії студента.

3. Особистісно-професійні завдання (Розвиток м'яких навичок)

- **Оновлення педагогічної ролі:** Сприяти переходу педагога від ролі транслятора інформації до ролі фасилітатора, ментора та дизайнера індивідуальних освітніх траєкторій.

- **Профілактика професійного вигорання:** Озброїти учасників інструментами оптимізації та автоматизації рутинної методичної роботи (підготовка тестів, укладання силабусів, пошук автентичного контенту), що зменшує емоційне навантаження та вивільняє час для творчої взаємодії зі студентами.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться /набуватимуться

A.1.3. Мовно-комунікативна компетентність

Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)

- рівень володіння іноземною мовою не нижче B2 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти;
- застосування ефективних підходів і стратегій розвитку комунікативних умінь здобувачів освіти з іноземної мови;
- комунікація іноземною мовою для підвищення професійного рівня та формування мотивації здобувачів освіти в опануванні іноземної мови;
- підтримка належного рівня володіння іноземною мовою, необхідного для виконання професійної діяльності.

A. 2.1. Предметно-методична компетентність

Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти

- знання законодавчих вимог щодо змісту повної загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми);
- оцінювання результатів навчання згідно з вимогами відповідного державного стандарту освіти. Адаптація змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) до потреб здобувачів освіти;
- використання навичок ефективної комунікації для досягнення навчальних цілей в освітньому процесі;
- використання різних практик для організації комунікації між здобувачами освіти та пояснення навчального матеріалу;

- володіння поглибленими знання з освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу), оперування інформацією про основні напрями розвитку відповідної галузі знань;

- участь в апробації нових методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти;

- надання рекомендацій іншим вчителям щодо застосування сучасних методик і технологій для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, що забезпечують досягнення обов'язкових результатів навчання відповідно до державних стандартів освіти.

А.3. Інформаційно-цифрова компетентність

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію

- використання цифрових пристроїв, їхнього базового програмного забезпечення, цифрових сервісів і технологій для організації освітнього процесу, професійного спілкування;

- виконання дій відповідно до вимог законодавства щодо академічної доброчесності і використання об'єктів авторського права під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів;

- дотримання правил мережевого етикету у професійній діяльності;

- впевнена орієнтація в інформаційному просторі, здійснення пошуку і критична оцінка інформації, оперування нею у професійній діяльності;

- опрацювання основних типів даних (тексти, презентації, графіки, електронні таблиці, аудіо- та відеоматеріали тощо);

- використання цифрових ресурсів для професійного розвитку (онлайн-тренінги, дистанційні курси тощо);

- уникнення небезпек в інформаційному просторі, вміння перевіряти надійність джерел і достовірність інформації у мережі Інтернет, забезпечення захисту і збереження персональних даних;

- дотримання цифрової гігієни та мережевого етикету у професійній діяльності;

- впровадження у практику власних напрацювань щодо використання в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних технологій.

Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси

- добір, накопичення, упорядкування та використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів в освітньому процесі та професійному розвитку;

- взаємодія з учасниками освітнього процесу для розроблення / модифікації / адаптації електронних освітніх ресурсів;

- визначення потреб класу / групи, які можна задовольнити шляхом створення / адаптації / модифікації електронних освітніх ресурсів. Здійснення захисту електронних (цифрових) освітніх ресурсів, механізмів захисту власних авторських прав;

- дотримання академічної доброчесності під час створення і використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів, вимог законодавства щодо захисту авторського права, а також вжиття заходів щодо захисту власних авторських прав;

- модифікація/адаптація наявних електронних (цифрових) освітніх ресурсів, внесення до них змін згідно з освітніми потребами здобувачів освіти;
- особисте створення (за потреби) нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- захист власних електронних (цифрових) освітніх ресурсів від несанкціонованого доступу.

3) Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі

- використання цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів для навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів), оцінювання, моніторингу результатів навчання та відстеження їхнього прогресу;
- організація освітнього процесу з використанням цифрових технологій (зокрема, дистанційного навчання), дотримання умов організації цифрових робочих місць;
- здійснення комунікації з учасниками освітнього процесу з використанням різних електронних (цифрових) засобів і сервісів;
- використання для організації навчання здобувачів освіти захищених цифрових ресурсів;
- аналіз та інтерпретація в електронному (цифровому) середовищі інформації про активність та ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти;
- реалізація стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів;
- надання допомоги та підтримки іншим учасникам освітнього процесу в оволодінні цифровими технологіями;
- активне використання безпечного електронного (цифрового) освітнього середовища для організації навчання, групової взаємодії, проєктної, навчально-дослідницької, пошукової діяльності здобувачів освіти, інших активних форм навчання, а також для оцінювання (зокрема формувального) результатів навчання здобувачів освіти (з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей та освітніх потреб).

Б.1. Психологічна компетентність

1) Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан

- планування та здійснення освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- надання підтримки здобувачам освіти, які мають ознаки погіршення психоемоційного стану та стресу;
- укладання індивідуальної програми розвитку та/або індивідуального навчального плану здобувача освіти (за потреби) у складі команди супроводу або самостійно;
- здійснення диференційованого навчання для забезпечення освітніх потреб здобувачів освіти.

2) Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я- ідентичності

- знання основних видів самооцінки здобувачів освіти, їхні прояви та умов формування позитивної самооцінки;

- спілкування з учасниками освітнього процесу про вияви самооцінки у здобувачів освіти та умови формування позитивної самооцінки;
- створення умов для формування позитивної самооцінки здобувачів освіти, як ідентичності.

3) Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність

- спілкування з учасниками освітнього процесу про мотивацію здобувачів освіти та умови її формування;
- створення умов для формування мотивації здобувачів освіти до навчання та розвитку їхньої пізнавальної діяльності.

4) Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного

- взаємодія з учасниками освітнього процесу з дотриманням демократичних цінностей у професійній діяльності;
- пропонування здобувачам освіти форм діяльності, що допомагають їм розвивати навички активного слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших, виражати свої емоції.

Б. 2. Емоційно-етична компетентність

1) Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами

- відстеження власних відчуттів, почуттів і емоцій, особистого стану, керування ними і звертання по допомогу (за потреби);
- використання способів самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, керування власними емоціями. Конструктивне реагування на стрес, володіння способами запобігання професійному вигоранню;
- комунікація з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії;
- адаптація методик, що сприяють формуванню здатності усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами.

2) Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу

- володіння методами ведення діалогу та полілогу, усвідомленого й емпатійного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації;
- визначення проявів неконструктивної взаємодії та реагування на них, уникаючи дій і прийняття рішень, що можуть вплинути на явний чи прихований конфлікт і, зокрема, поглибити його;
- уникнення стереотипів й упереджень, їхнього впливу на побудову конструктивної і безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- підтримка конструктивних і виважених стосунків з усіма учасниками освітнього процесу, уміння інтерпретувати реакції, почуття, емоції інших, запобігати конфліктам.

3) Здатність усвідомлювати й поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

- розуміння та усвідомлення змісту міжнародного і національного законодавства щодо прав людини й дитини, цілей сталого розвитку;
- взаємодія, враховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, дотримання етики спілкування;
- спілкування, враховуючи культурні та особистісні відмінності всіх учасників освітнього процесу, виявляючи розуміння та співпереживання;
- використання методик, що формують у здобувачів освіти усвідомлення важливості мирного співіснування людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистостей, локальних і глобальних систем.

Б. 3. Компетентність педагогічного партнерства

1) Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі

- знання та виконання основних ролей вчителя у педагогічній діяльності;
- комунікація зі здобувачами освіти на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії;
- застосування у педагогічній діяльності навичок координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підтримка їхнього прагнення до саморозвитку, розкриття їхніх здібностей і пізнавальних можливостей.

2) Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

- залучення батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти;
- надання консультативної та інформаційної підтримки батькам (чи опікунам) щодо навчання, виховання та розвитку їхніх дітей.

3) Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами

- співпраця з асистентом учителя та іншими фахівцями на основі принципів командної взаємодії з метою надання підтримки здобувачам освіти з особливими освітніми потребами;
- виявлення навичок командної роботи з метою підтримки здобувачів освіти (модерування групового обговорення, спільне прийняття рішень тощо);
- проведення зустрічей, обговорення із зацікавленими сторонами основних принципів і завдань командної взаємодії, окреслення своїх ролей і завдань.

В. 2. Здоров'язбережувальна компетентність

1) Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

- дотримання правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил, засад раціональної організації праці та відпочинку і вимагання їх дотримання від інших учасників освітнього процесу;
- своєчасне розпізнавання ознак насильства, булінгу (цькування) та здійснення заходів щодо їх запобігання та протидії;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу для організації безпечного освітнього середовища;

- адаптація та застосування в освітньому середовищі здоров'язберезувальних засобів і ресурсів, зокрема для запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню).

2) Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни

- забезпечення дотримання здобувачами освіти вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- розробка та організація просвітницько-навчальних заходів щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни для учасників освітнього процесу.

3) Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя

- планування та здійснення освітнього процесу з урахуванням засад здорового та безпечного способу життя;
- популяризація серед учасників освітнього процесу культури здорового і безпечного способу життя, формування стійкого інтересу і позитивної мотивації здобувачів освіти до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, безпечної поведінки, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам;
- застосування методик і технологій формування культури здорового і безпечного способу життя здобувачів освіти. Участь в організації активного й безпечного дозвілля здобувачів освіти.

4) Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності

- взаємодія з іншими колегами щодо дотримання правил збереження особистого фізичного і психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності;
- дотримання у професійній діяльності правил безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічних вимог, протиепідемічних правил;
- володіння прийомами збереження особистого фізичного і психічного здоров'я під час професійної діяльності та у надзвичайних ситуаціях.

5) Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу

- знання умов надання домедичної допомоги відповідно до законодавства;
- розпізнавання зовнішніх ознак погіршення самопочуття людини. Володіння прийомами та навичками надання домедичної допомоги у різних ситуаціях;
- надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та інших ситуаціях (у разі потреби).

Г. 1. Прогностична компетентність

1) Здатність прогнозувати результати освітнього процесу

Ця компетентність характеризується вмінням педагога прогнозувати різні варіанти розвитку навчального заняття та передбачати використання доцільних інноваційних методик і технологій відповідно до навчальних ситуацій.

2) Здатність планувати освітній процес

- впевнена орієнтація у змісті типових освітніх програм / модельних навчальних програм із відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів). Інформування здобувачів освіти та їхніх батьків щодо навчальних тем та очікуваних результатів навчання;

- взаємодія з колегами щодо визначення спільних підходів до планування;
- планування навчальних занять на основі модельних навчальних програм, навчальних програм;
- розробка навчальних програм на основі модельних навчальних програм;
- вдосконалення навчально-методичного забезпечення процесу вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу);
- визначення цілей освітнього процесу на основі прогностичних методів.

Г. 2. Організаційна компетентність

1) Здатність організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

- знання та розуміння вимог законодавства щодо організації освітнього процесу;
- взаємодія з учасниками освітнього процесу щодо прийняття спільних рішень стосовно організації освітнього процесу у межах шкільної автономії;
- відповідальне ставлення до прийняття спільних рішень щодо педагогічної автономії;
- розвиток у здобувачів освіти здатності розуміти свою роль активного учасника освітнього процесу;
- створення умов для співпраці та самоорганізації здобувачів освіти у навчальній діяльності.

2) Здатність організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти

- організація різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти відповідно до дидактичних цілей і поставлених завдань з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей;
- відповідальне ставлення до вибору форм навчання здобувачів освіти і розподілу навчального часу;
- здійснення пошуку нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти й використання їх у педагогічній діяльності;
- адаптація форм організації освітнього процесу, видів і форм навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти відповідно до їхніх індивідуальних особливостей та дидактичних цілей.

3) Здатність організовувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

- керування вимогами до змістового наповнення освітнього середовища;
- моделювання освітнього середовища з урахуванням принципів універсального дизайну і розумного пристосування з залученням учасників освітнього процесу, інших зацікавлених осіб.

Г. 3. Оцінювально-аналітична компетентність

1) Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів

- дотримання визначених законодавством критеріїв та рекомендацій оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- визначення та фіксація результатів навчання здобувачів освіти;

- здійснення оцінювання здобувачів освіти на основі принципів об'єктивності, прозорості, поваги, відповідальності, справедливості, індивідуального характеру оцінювання;

- розробка критеріїв оцінювання різних видів навчальної діяльності з урахуванням результатів навчання здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб;

- залучення здобувачів освіти до оцінювання, взаємодія з ними та їхніми батьками щодо планування подальшої освітньої траєкторії.

2) Здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти

Ця компетентність характеризується вмінням педагога аналізувати вплив різноманітних підходів і стратегій оцінювання на процес навчання здобувачів освіти.

3) Здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання

Ця компетентність характеризується вмінням педагога адаптувати/модифікувати інтерактивні методи і технології для здійснення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Д.1. Здатність до навчання впродовж життя

1) Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег

- планування особистого професійного розвитку на основі вимог, визначених Профстандартом, та власних потреб, інтересів;

- участь у діяльності професійних спільнот (за потреби);

- відповідальний вибір суб'єкта (суб'єктів) освітньої діяльності і ресурсів для професійного розвитку;

- здійснення рефлексії щодо власної педагогічної діяльності;

- відстеження динаміки та результатів власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, особливостей освітньої діяльності закладу освіти.

2) Здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку

- взаємодія з колегами у професійних спільнотах щодо питань професійного розвитку;

- використання різних форм взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки;

- розуміння та використання можливостей супервізії для професійного розвитку.

3) Здатність до інноваційної діяльності

- взаємодія у професійних спільнотах із питань інноваційної діяльності;

- застосування у педагогічній діяльності методів роботи з різними джерелами інформації;

- дотримання принципів академічної доброчесності у процесі інноваційної діяльності;

- диференційоване та індивідуалізоване застосування методів наукового пізнання;

- впровадження інноваційних форм, методів, прийомів, засобів навчання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб здобувачів освіти;
- визначення ефективності освітніх інновацій в освітньому процесі.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання і уміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти в контексті НУШ;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- принципів і підходів конструювання індивідуальної освітньої траєкторії учня;
- вікових, індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей учнів підліткового віку;
- психолого-педагогічних інструментів для планування, моніторингу, організації й оцінки заходів для створення безпечного освітнього середовища;
- принципів добору інструментів для формуального оцінювання;
- методів і прийомів для організації різних видів оцінювання, розвитку в учнів здатності до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти за допомогою дистанційних платформ;
- існуючих можливостей і ресурсів у сфері професійного розвитку педагогів;
- принципів академічної доброчесності

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати діяльнісні методи та методики навчання та різноманітні інструменти діяльнісного підходу в освітньому процесі;
- реалізовувати визначені підходи до організації сучасного освітнього процесу в умовах очного, дистанційного й змішаного навчання;
- організовувати цифрове робоче місце власне та здобувача освіти;
- організовувати оцінювальну діяльність на основі самооцінювання й взаємооцінювання;
- формулювати об'єктивні й зрозумілі для учнів навчальні цілі, визначати критерії оцінювання;
- застосовувати формувальне оцінювання з метою підтримки учнів в освітньому процесі, забезпечувати компетентнісний та особистісно орієнтований підходи в навчанні;
- інтегрувати сучасні тенденції розвитку культури (науки, мистецтва, спорту тощо) у зміст предмету «Англійська мова»;
- здійснювати свідомий вибір існуючих ресурсів у сфері професійного розвитку відповідно до індивідуальних потреб та потреб закладу освіти;

- генерувати нові ідеї і пропонувати шляхи їх упровадження;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- досліджувати власну професійну діяльність

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється як упродовж так і наприкінці навчання відповідно до мети, завдань, очікуваних результатів та доцільності інструментів оцінювання.

З метою оцінювання якості навчання та відповідності досягнених педагогами результатів очікуваним за програмою підвищення кваліфікації відбувається контрольний захід у формі підсумкового тесту (Google Form). Результати підвищення кваліфікації оцінюються комплексно. Для отримання документа про підвищення кваліфікації встановлено прохідний поріг – від 75%.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат

Вартість: 1000 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено лекції, практичні заняття, контрольний захід.

Особливістю практичних занять є аналіз педагогічних кейсів і практичних ситуацій щодо вивчення іноземної мови. Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкового тестування за змістом програми.

Зміст програми складається з 4 модулів та 7 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 20 балів. Прохідний бал — 10. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 12 год — лекційні заняття, 16 год — практична робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					

Тема 1.1. Сучасне підвищення кваліфікації педагогів: ключові елементи комплексного запровадження	-	2	-	-	2
Разом за модулем 1.	-	2	-	-	2
МОДУЛЬ 2. Інноваційні методи та підходи навчально-методичного потенціалу у викладанні англійської мови в умовах європейських інтеграційних процесів					
Тема 2.2. Трансформаційні процеси в сучасній освіті: технологічний підхід	2	2	-	-	2
Тема 2.3. Гнучка освіта: адаптація до сучасних реалій	2	-	-	-	2
Разом за модулем 2	4	2	-	-	4
МОДУЛЬ 3. Інноваційні методи та підходи навчально-методичного потенціалу вчителя англійської мови					
Тема 3.1. Педагогічний вплив вербальної та невербальної комунікації у процесі викладання іноземної мови	2	-	-	-	2
Тема 3.2. Використання технології Pitching на уроках англійської мови	2	2	-	-	2
Тема 3.3. Мнемотехніки на уроках англійської мови	-	2	-	-	2
Тема 3.4. Інтерактивні технології в освітньому процесі: використання сервісу AhaSlides для підвищення залученості учнів	-	2	-	-	2
Разом за модулем 3	4	6	-	-	8
МОДУЛЬ 4. РЕФЛЕКСІЯ ТА БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК					
Тема 4.1. Notebook LM Ваш інтелектуальний партнер на уроках іноземної мови	-	2	-	-	-
Тема 4.2. Педагогічні аспекти професійного стресу учасників освітнього процесу в сучасних умовах	2	-	-	-	-
Тема 4.3. Від ідеї до готового матеріалу. Практичні моделі уроків іноземних мов із використанням ІІІ	-	2	-	-	-
Тема 4.4. Формування оптимального здоров'я освітян в контексті НУШ: теоретичні та практичні підходи	2	2	-	-	-

Контрольні заходи	-	-	-	2	-
Разом за модулем 4.	4	6		2	-
Усього	12	16	-	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

ТЕМА 1.1. Сучасне підвищення кваліфікації педагогів: ключові елементи комплексного запровадження

Ключові питання: Професійний розвиток: сутність, поняття. Нормативно-правові основи здійснення професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» як дорожня карта професійного розвитку вчителя. Нові професійні ролі і завдання вчителя у контексті Нової української школи. «Гроші ходять за вчителем» – пілотна державна політика для фінансування професійного розвитку педагогів. Можливості національної платформи професійного розвитку педагогічних працівників «Вектор». Мета експериментального проєкту. Ключові складові політики. Механізм реалізації проєкту. Напрями підвищення кваліфікації. Самооцінювання вчителем власних професійних компетентностей. Умови участі педагогічних працівників у проєкті. Роль закладів загальної середньої освіти.

МОДУЛЬ 2. Інноваційні методи та підходи навчально-методичного потенціалу у викладанні англійської мови в умовах європейських інтеграційних процесів

Тема 2.2. Трансформаційні процеси в сучасній освіті: технологічний підхід

Ключові питання: формування світоглядних установок педагога через розуміння й сприйняття ключових тенденцій та закономірностей розвитку освіти на основі сучасної інноватики. Формування у сучасного школяра soft skills у контексті викликів ХХІ століття. Освітній процес у контексті цифровізації та інтеграційних змін. Штучний інтелект і оновлення освітніх стратегій. Інтеграція змісту освіти як провідна тенденція трансформації сучасної освіти. Новітні технології інтегрованого навчання учнів (STEM, STEAM, STREAM). Порівняння світових тенденцій розвитку освітніх процесів із здобутками української освіти в контексті педагогічної компаративістики. НУШ у контексті великої трансформації освіти

Тема 2.3. Гнучка освіта: адаптація до сучасних реалій

Ключові питання: виклики сьогодення в освіті та шляхи вирішення, середня освіта в період військового стану та сучасних реалій, форми та методи для максимальної залученості учнів під час вивчення англійської мови, вплив учасників освітнього процесу на ефективність вивчення іноземної мови, орієнтування учасників освітнього процесу на продуктивну взаємодію та результат, проблематика гнучкості освіти та адаптації до сучасних реалій, штучний інтелект, практичні кейси використання програм із штучним інтелектом, практичні кейси.

МОДУЛЬ 3. Інноваційні методи та підходи навчально-методичного потенціалу вчителя англійської мови

Тема 3.1. Педагогічний вплив вербальної та невербальної комунікації у процесі викладання іноземної мови

Ключові питання: обґрунтовано значущість синергетичної взаємодії вербальних і невербальних засобів комунікації в практиці викладання іноземної мови. Розглянуто специфіку педагогічного впливу мовленнєвих конструктів викладача (вербальний складник) у поєднанні з мімікою, жестикуляцією, проксемікою та кінесикою (невербальний складник) на якість засвоєння іншомовного матеріалу.

Доведено, що збалансоване використання невербальних маркерів виконує важливу фасилітативну функцію: мінімізує мовний бар'єр, виступає додатковою опорою для семантизації лексики та оптимізує когнітивне навантаження студентів. Особливу увагу приділено зміні комунікативних моделей в умовах цифровізації та дистанційного навчання, де невербальні сигнали вимагають трансформації для утримання залученості (*student engagement*) та профілактики психологічного напруження аудиторії. Результати дослідження даного поняття підкреслюють, що розвиток комунікативної гнучкості викладача є ключовим чинником формування автентичного іншомовного середовища та розвитку динамічного інтелекту здобувачів освіти.

Ключові слова: вербальна комунікація, невербальні засоби, викладання іноземної мови, фасилітація, мовний бар'єр, педагогічний вплив, цифрова дидактика.

Тема 3.2. Використання технології *Pitching* на уроках англійської мови

Ключові питання: присвячено аналізу інноваційного потенціалу технології пітчінгу (*Pitching*) як дієвого інструменту формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти. Розкрито сутність та дидактичні можливості застосування різних видів пітчу (зокрема *Elevator Pitch*) на уроках англійської мови в умовах орієнтації на європейські освітні стандарти. Доведено, що інтеграція пітчінгу в освітній процес сприяє трансформації традиційних мовленнєвих навичок у гнучкі інструменти практичної комунікації. Технологія забезпечує інтенсивний розвиток продуктивного говоріння, навичок аргументації, стислості та переконливості висловлювання, що є критично важливим для підготовки учнів до викликів сучасного ринку праці та академічної мобільності. Особливу увагу приділено фасилітативній ролі викладача як ментора та використанню технології для подолання мовного бар'єра через створення ситуацій успіху та високої залученості (*student engagement*). Визначено, що пітчінг стимулює розвиток динамічного інтелекту, критичного мислення та м'яких навичок (*soft skills*) учнів у процесі презентації власних ідей англійською мовою.

Тема 3.4. Інтерактивні технології в освітньому процесі: використання сервісу AhaSlides для підвищення залученості учнів

Ключові питання: присвячено дослідженню методичного потенціалу хмарних технологій інтерактивного навчання на прикладі мультимедійного сервісу AhaSlides. Проаналізовано вплив інструментів гейміфікації, цифрових опитувань, вікторин та хмар слів у реальному часі на динаміку освітнього процесу та рівень

залученості (*student engagement*) здобувачів освіти в умовах змішаного та дистанційного навчання.

Доведено, що інтеграція AhaSlides дозволяє трансформувати традиційну пасивну модель сприйняття інформації в активну взаємодію, де кожен учень стає безпосереднім учасником дидактичного полілогу. Використання сервісу мінімізує психологічні бар'єри (страх помилки, тривожність публічного виступу) завдяки можливості анонімної відповіді, що сприяє створенню безпечного та інклюзивного освітнього середовища. Акцентується увага на фасилітативній ролі сучасного педагога, який за допомогою платформи оперативно здійснює моніторинг розуміння матеріалу та організовує гнучкий зворотний зв'язок. Визначено, що регулярне застосування таких інтерактивних технологій оптимізує когнітивне навантаження учнів, підтримує стійку мотивацію до навчання та сприяє розвитку їхньої цифрової компетентності відповідно до сучасних європейських освітніх тенденцій.

Ключові слова: інтерактивні технології, цифровий сервіс AhaSlides, залученість учнів, гейміфікація, фідбек у реальному часі, фасилітація, дистанційне навчання, цифрова дидактика.

МОДУЛЬ 4. РЕФЛЕКСІЯ ТА БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

Тема 4.1. Notebook LM Ваш інтелектуальний партнер на уроках іноземної мови

Ключові питання: аналіз дидактичного потенціалу інноваційної платформи NotebookLM (на базі штучного інтелекту) як персоналізованого інтелектуального партнера у процесі навчання та викладання іноземної мови. Представлено дослідження механізмів інтеграції ШІ-середовища для глибинної роботи з автентичними текстовими та мультимодальними джерелами в умовах орієнтації на європейські стандарти мовної освіти.

Доведено, що використання NotebookLM дозволяє трансформувати традиційну взаємодію з навчальним матеріалом, забезпечуючи автоматичне структурування контенту, генерацію персоналізованих навчальних карток, тестувальних завдань та інтерактивних гайдів на основі завантажених джерел викладача. Особливу увагу приділено фасилітативній функції сервісу: оптимізації когнітивного навантаження здобувачів освіти, розвитку їхнього критичного мислення та навичок автономного навчання (*learner autonomy*). Обґрунтовується та практично показано, що NotebookLM виступає ефективним інструментом профілактики професійного вигорання педагога, автоматизуючи рутинні процеси розробки дидактичних матеріалів та інструментів контролю. Визначено, що впровадження цієї технології сприяє створенню високозалученого (*student engagement*) освітнього середовища та формуванню цифрової і мовної компетентностей сучасного фахівця.

Ключові слова: NotebookLM, штучний інтелект в освіті, інтелектуальний партнер, викладання іноземної мови, когнітивне навантаження, фасилітація, автономія студента, цифрова дидактика.

Тема 4.2. Педагогічні аспекти професійного стресу учасників освітнього процесу в сучасних умовах

Ключові питання: присвячено комплексному аналізу чинників, специфіки перебігу та дидактичних наслідків професійного стресу учасників освітнього процесу в кризових умовах сьогодення. Представлено дослідження деструктивного впливу хронічного психоемоційного напруження на якість викладання, рівень залученості (*student engagement*) здобувачів освіти та загальну атмосферу в академічному колективі.

Особливу увагу приділено обґрунтуванню взаємозв'язку між рівнем стресостійкості педагога та його здатністю виконувати фасилітативну функцію. Доведено, що професійний стрес та синдром емоційного вигорання вчителів безпосередньо транслуються на студентську/учнівську аудиторію, знижуючи когнітивну гнучкість та мотивацію до навчання. У контексті подолання цих викликів визначено педагогічні стратегії профілактики вигорання, серед яких: оптимізація когнітивного навантаження через впровадження інноваційних цифрових екосистем, розбудова психологічно безпечного освітнього середовища та розвиток динамічного інтелекту й навичок саморегуляції педагога. Результати дослідження підкреслюють необхідність системного впровадження технологій психологічної підтримки та readaptation-стратегій у практику сучасної вищої та середньої школи.

Ключові слова: професійний стрес, емоційне вигорання, учасники освітнього процесу, психологічна резильєнтність, фасилітація, безпечне освітнє середовище, цифрова дидактика, когнітивне навантаження.

Тема 4.3. Від ідеї до готового матеріалу. Практичні моделі уроків іноземних мов із використанням ІІІ

Ключові питання: присвячено дослідженню та практичному моделюванню процесу проєктування уроків іноземної мови на основі технологій штучного інтелекту. Розкрито покроковий алгоритм трансформації педагогічного задуму у повноцінний, дидактично вивірений навчально-методичний контент із залученням ІІІ як когнітивного та креативного партнера викладача.

Особливу увагу приділено практичним моделям занять, де інструменти штучного інтелекту використовуються для автоматизації рутинних методичних завдань: генерації автентичних текстів під конкретний рівень володіння мовою за стандартами CEFR, створення диференційованих вправ, розробки ситуаційних кейсів та критеріїв оцінювання. Доведено, що впровадження таких інструментів забезпечує гнучку персоналізацію навчання, оптимізує когнітивне навантаження здобувачів освіти та значно підвищує їхню залученість (*student engagement*). Обґрунтовується та практично доводиться, що освоєння алгоритмів взаємодії з ІІІ є потужним чинником профілактики професійного вигорання педагога, оскільки оптимізує час на підготовку до занять та вивільняє ресурс для реалізації фасилітативної і менторської функцій.

Ключові слова: штучний інтелект в освіті, моделювання уроку, іноземна мова, персоналізація навчання, когнітивний партнер, фасилітація, цифрова дидактика, оптимізація часу.

Тема 4.4. Формування оптимального здоров'я освітян в контексті НУШ: теоретичні та практичні підходи

Ключові питання: аналіз психолого-педагогічних та медико-валеологічних засад формування, збереження та відновлення оптимального здоров'я педагогічних

працівників у вимірі реформи «Нова українська школа». Проаналізовано концептуальні взаємозв'язки між психоемоційним благополуччям вчителя та його здатністю створювати безпечне, інклюзивне й дитиноцентроване освітнє середовище.

Показано, що успішна реалізація засад НУШ безпосередньо залежить від рівня життєстійкості (*resilience*) та психофізіологічного ресурсу педагога. Визначено ключові теоретичні підходи до розуміння здоров'я як інтегральної професійної компетентності сучасного вчителя. Особливу увагу приділено практичному інструментарію профілактики професійного вигорання та стресостійкості, зокрема: технологіям управління когнітивним навантаженням, розвитку динамічного інтелекту, навичкам емоційної саморегуляції та культурі здорового способу життя. Обґрунтовується, що системна турбота про здоров'я освітян є не лише умовою їхньої професійної довголітності, а й базовим чинником забезпечення високої залученості (*student engagement*) та успішної адаптації здобувачів освіти в кризових умовах сьогодення.

Ключові слова: Нова українська школа (НУШ), оптимальне здоров'я освітян, професійне вигорання, психологічна резильєнтність, саморегуляція, безпечне освітнє середовище, життєстійкість педагога.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
2. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
3. Про внесення змін до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.05.2025 № 787. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-primirnoho-polozhennia-pro-komandu-psykholohopedahohichnoho-suprovodu-dytyny-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-v-zakladi-zahalnoi-serednoi-ta-doshkilnoi-osvity>.
4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 № 2402- III : станом на 06 лип. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
6. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/463-20#Text>
7. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

8. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 № 527-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text>

Основна література

1. Барановська Т.В., Граматика. Збірник вправ. Київ, 2005. - 384 с
2. Верба Г.В., Граматика. Збірник вправ. Довідник. Київ, 2005. - 320 с.
3. Голіцинський Ю., Граматика. Збірник вправ Київ, 2005. - 545 с.
4. Головач Т.М. English for Specific Purposes: Psycology in Use. Part II (Англійська мова для спеціальних цілей: Психологія у практиці. Частина II Навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 84 с.
5. Гужва Т., Англійські розмовні теми. Київ: Тандем, 2001. - 191 с.
6. Давиденко А.О., Методичні рекомендації До виконання контрольної роботи з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» 5 курсу (9 семестр) «Психологія». (2018) - 20 с.
7. Журавель Т. В., Давиденко А. О., Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)». Спеціальність: 053 «Психологія». Спеціалізація: «Психологія». (2018).
8. Логутіна Н.В., Practical Use of English Grammar // Навчальний посібник для студентів ВНЗ – Вінниця, 2010 – 136 с.
9. Мансі Е. Посібник англійської мови для підготовки до іспиту. Київ: Орієнт, 2000. - 192 с.
10. Мисик Л. Англійська мова. Комунікативний аспект: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Світ, 2007. - 432 с.
11. Сорока І. А., Англійська мова для студентів-психологів. (2018).
12. Тучина Н.В., Speak English with Pleasure. Харків: Торсинг, 2002.
13. Karaban V.I., Chernovaty L.M. Practical Grammar of English.NK Publishers, 2006-275 p.
14. Raymond Murphy, Essential Grammar in Use, A self-study reference and practice book for elementary stydents of English-Cambrige University Press, 2018-320 p.

Додаткова література:

1. Cotton David. Market Leader: Pre-Intermediate Business English Course Book / D. Cotton, D. Falvey, S. Kent. – London: Longman, 2012. – 175 p.
2. Mascull Bill. Market Leader: Pre-Intermediate Business English Teacher's Resource Book/ B. Mascull. London: Longman, 2012. – 215 p.
3. Rogers John. Market Leader. Practice File: Pre-Intermediate Business English/ J. Rogers. London: Longman, 2012. – 97 p. + CD-ROM
4. Goodier, John. Dictionary of Food Science and Technology / John Goodier. – L.: Emerald Group Publishing Limited, 2006. – 456 p.
5. Murphy R. English Grammar in Use. – Cambridge University Press, 1985. – 329 p. New Longman Business English Dictionary. – L.: Pearson Education Ltd, 2000. – 534 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. British Council. <http://www.britishcouncil.org/>

2. Cambridge University Press. <http://www.cup.cam.ac.uk/>
3. <http://www.cambridge.org/ru/elt/english-for-academics>
4. Collins Cobuild. <http://www.cobuild.collins.co.uk/>
5. <http://www.all-about-psychology.com>
6. Dave's ESL Café. <http://www.pacificnet.net/~sperling/eslcafe.html>
7. <http://www.englishclub.com/business-english>
8. ESL lab. <http://www.esl-lab.com/>
9. ESL magazine. <http://www.eslmag.com/>
10. www.better-english.com/exerciselist.html
11. www.svsu.edu/media/psychology/docs/psychologypdf/psychology
12. www.cambridge.org/ua/academic/subjects/psychology/applied-psychology
13. <https://unice-english-for-psychology.wikispaces.com>
14. <http://www.ego4u.com/en/business-english/communication>
15. <http://www.sprachenlernen24-businesskurse.de/business-deutsch>
16. Heinemann. <http://www.helt.co.uk/>
17. Longman. <http://www.longman.co.uk/>
18. Prentice Hall. <http://www.phregents.com/>
19. Internet TESL magazine. <http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/>
20. Ted Power Home Page. <http://www.btinternet.com/~ted.power/index.html>
21. ESL Home Page. <http://www.lang.uiuc.edu/r-li5/esl>
22. TESOL. <http://www.tesol.edu/>
23. «Спеціаліст I категорії»: огляд компетентностей вчителя за новим Профстандартом
https://znayshov.com/News/Details/spetsialist_i_katehorii_ohliad_kompetentnostei_vchyte_lia_zh_novym_profstandartom